

„Ако те икад заборавим Косово, нека ме заборави десница моја...“ Ова парафраза древне јеврејске заклетве (која се, узгред речено, у јеврејском случају показала прилично ефикасном) прострујала је пре годину дана кроз наше мобилне телефоне, а и ових дана ће вероватно бити актуелизована поводом прве годишњице проглашења косовске независности. Косово, додуше, нисмо заборавили. Али, поштено говорећи, нисмо много ни учинили за њега. На страну што су нас нове муке, од изборне грознице, до економске кризе и још пре две године нам најављеног покретања „војвођанског питања“, непрестано одвлачиле пажњу на друге теме.

Данас имамо 54 земље које су признале Косово, а међу њима су чак 22 чланице Европске уније, готово сви наши суседи, као и – са изузетком БиХ – све бивше југословенске републике. Имамо Еулекс и постепено извлачење косовског питања из надлежности Уједињених нација и домаћаја руског вета. Имамо „Косовске снаге безбедности“, формиране према плану Мартија Ахтисарија и уз активну подршку НАТО-пакта. Имамо честитку Барака Обаме руководиоцима „мултиетничког, независног и демократског Косова“. Имамо десетине европских и светских званичника који у свом програму приликом посете региону имају уцртану посету Косову и охрабрење тамошњим „демократским процесима“ и „постигнутом напретку“. Имамо неколико званичних резолуција и мноштво незваничних политичких изјава у којима се Београд и Приштина позивају на сарадњу и „успостављање добросуседских односа“.

А шта имамо на другој стани? Најблаже речено, више него скроман салдо каквих-таквих успеха. Процес признавања Косова ипак тече знатно спорије него што су се то надали у Приштини и него што се очекивало у Вашингтону. А и да би се стигло до оволико признања САД су морале да уложе непропорционално много енергије и, с обзиром на значај теме, готово непристојну количину притиска, штапова и шаргарепа.

Улаз Косова у међународне организације одвија се отежано и за сада се – изузимајући

оне финансијске, у којима им је чланство обећавано чак и по својевременом предлогу владе Србије – чини да ни актуелна српска власт на том плану неће моћи и штети превише да попусти. Односно, чини се да и по цену напуштања конференцијских сала ни убудуће нећемо прихватити присуство косовских делегација уколико оне испред себе немају барем ону скромну „УНМИК“ ознаку.

И напokon, наш највећи дипломатски успех, имамо огромном већином гласова донету одлуку Генералне скупштине УН да се случај проглашења косовске независности размотри пред међународним судом правде – што јесте значајан спољнополитички поен, за који можемо да захвалимо колико агилности млађаног министра спољних послова, толико и атмосфери створеној након летошњег руско-грузијског сукоба.

Све у свему, на једној страни све сами јасни и болни ударци, а на другој – само једна, и то условна победа, такорећи, врабац на грани, победа која ће тек морати да буде верификована у једном компликованом судском процесу током ове и наредне године. И то би отприлике био тренутни биланс актуелног „косовског боја“, у коме је једна страна уложила све своје политичке, материјалне и духовне ресурсе, а друга „сва дипломатска средства“ – а и међу њима само она најмекша и најбезазленија.

Зато, хајде да се не обмањујемо. Колико је ко у ту ствар уложио, такви су му и резултати. А од стране албанских званичника нико није изјављивао да „није важан статус, већ то како људи на Косову живе“. На до крви завађеној косовској политичкој сцени нема ни једне партије која би била спремна да прихвати „мирну реинтеграцију“ у српски политички простор. Нема ни једног јединог албанског политичара који не брине због опасности од „поделе Косова“ и не противи се било каквим наговештајима српске аутономије северно од Ибра. А нисам приметио ни да има оних који сматрају да су независност Косова и процес европских интеграција „подједнако важни процеси“.

Наравно, пред албанске лидере и грађане на Косову се таква дилема („независност – или Европа“) ни не поставља, али нема никакве сумње у то шта би био њихов одговор када би се случајно поставила. А у Србији?!

Чуда су наравно могућа. Отуд није сасвим искључено да се, којим срећним стицајем околности, у некој догледној будућности ова ствар можда може и мало преокренути. Али у овом тренутку је тешко замислити било какав другачији, а поготово повољнији исход по српску политику од оног који би могао стати у формулу „ни Европа – ни Косово“. А има ту

и неке правде. Народ који није у стању да направи јасан избор између територијалног интегритета и историјског идентитета, с једне, и чланства у једној – додуше, важној – међународној асоцијацији, с друге стране (друго је, пак, питање односа снага и избор средстава којима се та борба за суверенитет и идентитет води), дакле, ко није у стању да направи избор између та два „приоритета“ заиста заслужује да изгуби и једно и друго.